

Nr 197.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående inköp av mark för utvidgning av Bodens ingenjörkårs broslagningsplats vid Ängesholmen; given Stockholms slott den 3 mars 1938.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts  
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

**GUSTAF ADOLF.**

*Janne Nilsson.*

---

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars 1938.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Nilsson anför:

Efter hemställan av arméförvaltningens dåvarande fortifikationsdepartement föreslog Kungl. Maj:t i proposition, nr 169, till 1928 års riksdag, att riksdagen måtte för inköp av mark till broslagningsplats för Bodens ingenjörkår för budgetåret 1928/1929 anvisa ett extra reservationsanslag av 7,600

kronor. Detta förslag blev av riksdagen bifallet. Sedan anslagsbeloppet ställts till fortifikationsdepartementets förfogande, inköptes för detsamma en i Lule älv i närheten av Vittjärv belägen holme, benämnd Ängesholmen.

Såsom framgår av det vid förenämnda proposition fogade utdraget av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 9 mars 1928 hade dåvarande kommandanten i Boden i samband med framläggande av förslag om inköp av Ängesholmen ifrågasatt, att jämväl en markremsa på östra stranden av Lule älv mitt emot Ängesholmen skulle inköpas till broslagningsplats. Emellertid hade fortifikationsdepartementet ansett, att med detta markinköp borde tillsvidare anstå, enär något anbud å detta område icke kunnat erhållas av vederbörande markägare och markförvärvandet ej heller vore för det dåvarande oundgängligen nödvändigt. Något förslag om inköp av detta sistnämnda markområde hade därför icke framlagts.

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 januari 1938 har nu *arméförvaltningens fortifikationsstyrelse* gjort framställning angående förvärvande av mark för utvidgning av broslagningsplatsen vid Ängesholmen och därvid anført, bland annat:

Under hänvisning till vad i ärendet tidigare förekommit har chefen för Bodens ingenjörkår uti en till arméförvaltningens fortifikationsstyrelse ställd, av chefen för övre Norrlands trupper med tillstyrkan översänd skrivelse den 13 januari 1938 anført följande.

Från vissa markägare föreläge numera antagbara anbud på en strandremsa, som vore belägen söder om den tidigare till inköp föreslagna marken, ävensom å fyra mindre holmar, belägna omedelbart söder om Ängesholmen, allt på sätt vid skrivelsen fogad karts-kiss närmare utvisade. De skäl, som talade för ett inköp av nu ifrågavarande områden, kunde sammanfattas sålunda:

Genom 1936 års försvarsbeslut hade värnpliktskontingenten vid kåren avsevärt ökats, varför stort behov föreläge för utökning av de nuvarande fåtaliga platserna för broslagning. Det vore nämligen ett önskemål att kunna skilja på olika slag av materiel, så att skilda broslagningsplatser erhöles för krigs- och fältbroar. Sedan 1928 hade tung krigsbromateriel tillkommit, varför ytterligare område erfordrades såväl för uppläggning av bromateriel som för övningar. Önskemålen att på så många platser som möjligt kunna slå bro från strand till strand hade blivit allt mera framträdande. Holmarna kunde synnerligen väl utnyttjas såsom upplagsplatser för fältbromateriel och de delar av vattendraget, som skilde Ängesholmen från de mindre holmarna samt dessa sinsemellan, vore väl lämpade för olika slag av spång- och broslagning. Därjämte hade framställning från enskilda gjorts hos vederbörande markägare om inköp av ovannämnda områden för villa-bebyggelse, något som för kårens del kunde hava till följd, att broslagning icke kunde ske i älvgrenen längre än till dess medellinje, vilket med hänsyn till den relativt ringa vattendragsbredden i hög grad inskränkte värdet av övningsplatsen.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställde chefen för omförmälda kår, att framställning måtte göras om anvisande av dels 4,000 kronor för inköp av ifrågavarande områden enligt vid skrivelsen fogade anbud och värderingsinstrument dels ock 200 kronor för lantmäteri- och övriga förrättningskostnader.

Uti avgivet yttrande har arméförvaltningens domänofficer tillstyrkt inköpet av nu ifrågavarande områden, enär av vederbörande ägare härför fordrad ersättning syntes skälig.

I anledning av vad sålunda förekommit får arméförvaltningens fortifikationsstyrelse för egen del i ärendet anföra följande.

I likhet med de militära myndigheterna anser styrelsen starka skäl föreligga för utvidgning av broslagningsplatsen vid Ängesholmen med här ovan till inköp föreslagna markområden.

Enligt av vederbörande ägare avgivna anbud kunna ifrågavarande områden med därtill hörande vattenrätt av kronan förvärvas för ett belopp av 4,000 kronor, vilket belopp enligt styrelsens åsikt måste anses skäligt. Härtill böra dock läggas lagfarts- och eventuellt andra av köpet föranledda kostnader, förslagsvis beräknade till ett belopp av 200 kronor. För inköp av oförmälda områden torde sålunda böra beräknas ett anslag av sammanlagt högst 4,200 kronor.

Beträffande sättet för bestridande av ifrågavarande kostnader får fortifikationsstyrelsen — under hänvisning till Kungl. Maj:ts brev den 20 april 1934, angående försäljning av vissa kronan tillhöriga markområden i Landskrona, vari bland annat föreskrivits, att därvid influtna köpeskillingsmedel, skulle, sedan försäljningskostnaderna bestritts, tillsvidare av arméförvaltningens dåvarande fortifikationsdepartement särskilt bokföras för att, efter inhämtande i varje fall av riksdagens medgivande, användas till markförvärf för lantförsvarets räkning — härmed i underdånighet föreslå, att vid försäljning av ovan avsedda områden i Landskrona influtna, ännu icke disponerade penningmedel, utgörande tillhoppa 3,736 kronor 36 öre, måtte få tagas i anspråk för inköp av nu ifrågavarande markområden. Resterande köpeskillning, 263 kronor 64 öre, ävensom övriga av köpet föranledda kostnader kunna bestridas av till styrelsens förfogande stående medel å anslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, titel VII.

Under åberopande av det anförda har fortifikationsstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att ett belopp av 3,736 kronor 36 öre, som influtit vid försäljning av vissa kronan tillhöriga tomter i Landskrona och enligt Kungl. Maj:ts förenämnda brev den 20 april 1934 av fortifikationsstyrelsen för däri angivet ändamål särskilt bokförts, måtte av styrelsen få användas för det ifrågavarande markförvärfvet.

*Riksräkenskapsverket* har den 28 februari 1938 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att lämpligheten av att kostnaderna för omhandlade markförvärf skulle bestridas delvis från ett riksstatsanslag och delvis från influtna försäljningsmedel, visserligen kunde ifrågasättas. Då spørsmålet om den framtida redovisningen i rikshuvudboken av de till försvarsväsendet hörande fastigheterna för närvarande vore föremål för särskild utredning, hade riksräkenskapsverket emellertid ansett sig kunna tillstyrka, att inköpet av det nu ifrågavarande markområdet finansierades på sätt av fortifikationsstyrelsen föreslagits.

Av vad de militära myndigheterna i ärendet anfört framgår, att en utvidgning av Bodens ingenjörkårs broslagningsplats vid Ängesholmen framstår såsom synnerligen önskvärd. Då de för detta ändamål till förvärf ifrågasatta markområdena synas vara lämpligt belägna och de för områdena

begärda köpeskillingsbeloppen synas skäligen, finner jag mig böra tillstyrka, att områdena förvärvas av kronan.

I enlighet med fortifikationsstyrelsens av riksräkenskapsverket tillstyrkta förslag torde de till 4,200 kronor beräknade kostnaderna för ifrågavarande markförvärv böra bestridas med 3,736 kronor 36 öre av medel, som influtit vid försäljning av vissa kronan tillhöriga tomter i Landskrona, samt till återstående del av medel, som stå till fortifikationsstyrelsens förfogande å anslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor.

Beträffande förstnämnda medel får jag erinra därom, att 1934 års riksdag (skrivelse nr 128) på av Kungl. Maj:t i propositionen nr 164 framlagt förslag medgivit, att inflytande köpeskillingsmedel för vissa markområden i Landskrona, till vilkas försäljning riksdagen lämnat bifall, finge, efter inhämtande i varje fall av riksdagens medgivande, användas till markförvärv för lantförsvarets räkning. Behållningen av dessa markförsäljningar, vilka sedermera ägt rum i enlighet med bestämmelser i brev den 20 april 1934, uppgår för närvarande till det nämnda beloppet 3,736 kronor 36 öre.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen,

att av medel, som influtit vid försäljning enligt brev den 20 april 1934 av vissa kronan tillhöriga markområden i Landskrona, ett belopp av 3,736 kronor 36 öre må användas för förvärvande för kronans räkning av vissa för utvidgning av Bodens ingenjörkårs broslagningsplats vid Ängesholmen avsedda markområden.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

*Lennart Österholm.*